

tage dem Opsigelsesretten. Det er en mere vidtgaaende Foranstaltning, end man foretager overfor andre, der forhandler en Vare, og Husejerne er næringsdrivende som alle andre, der har en Vare at sælge, som de lever af at sælge; og at fratage dem Dispositionsretten i den Grad, at de ikke maa opsigte deres Lejere uden Nævnens Samtykke, er en meget vidtgaaende Foranstaltning, og det fortjener at blive overvejet, hvis der skal nedsættes Udvalg i dette Ting eller maaske i det andet Ting, hvorvidt det er muligt at løse den foreliggende Opgave uden at gaa saa vidt. Det forholder sig ikke saadan, at det er Ejerne, som er Skyld i den Nød, som er til Stede. Den største Del af det Foredrag, som det ærede Medlem for Københavns 12te Valgkreds (Wiinblad) holdt, drejede sig jo om denne Nød. I denne Nød er Husejerne i København og andre Steder i Landet imidlertid fuldstændig uskyldige. Det er ikke deres Skyld, at der er for faa Lejligheder. Det skyldes mange samvirkende Forhold: Bankkraket, Krigsforholdene, den stærke Tilstrømning dels fra Provinserne, dels fra Udlandet til København. At det offentlige maa skride ind for at afhjælpe denne Nød, er fuldstændig naturligt. Det sker ved andre Foranstaltninger, som ogsaa har været behandlet i Tinget, Foranstaltninger til Afhjælpning af Bolignøden, hvad enten det skal være Stat eller Kommune, der skal skride ind for at søge at fremskaffe, hvad det private Initiativ for Øjeblikket ikke kan skaffe til Veje.

Men foruden at gøre opmærksom paa, at Ejerne ogsaa har nogen Ret, maa jeg tillige understrege, at enhver Foranstaltning af den Art, som vi foreslaar at træffe gennem dette Lovforslag, trods dens Nødvendighed i Øjeblikket og trods det rimelige, der kan være deri, nødvendigvis bliver en Foranstaltning til Hæmmelse af Byggeriet. Det har den nu eksisterende Lov været, og det vil Tillæget, som vi her behandler, blive i endnu højere Grad. Jeg siger ikke, at vi derfor ikke vil gaa med til denne Lov. Jeg har udtalt, at ogsaa vi vil yde den vor Støtte, men den vil ikke afhjælpe Bolignøden, men vil snarere gøre den endnu større. De Folk, som ellers kunde tænke sig at anvende deres Penge enten direkte eller gennem Aktieselskaber til Opførelse af Boliger, vil nemlig blive afskrækket herfra, naar Udlejningen af Boliger i den Grad kommer under offentlig Kontrol, som Tanken er med dette Lovforslag. Dette maa man

huske paa, naar man taler om Bolignøden.

Hvad Husejerne angaar, gaar det ikke an at tage dem alle under eet og kalde dem Kapitalister og anse dem for en Art fjendtligt Folkefærd, som det gælder om at komme til Livs. Jeg er tilbøjelig til at tro, at de fleste Husejere, som er egentlige Kapitalister, som altsaa ejer en større Formue, og for hvem det derfor ikke er noget Livsspørgsmaal, om Huslejen forhøjes med nogle Kroner om Maanedens eller i Kvartalet, netop hører til dem, man under Forhandlingerne her og andetsteds har hørt betegnet som „de gode Husejere“; de har nemlig Raad til at give Afkald paa en Forhøjelse af Indtægten. Jeg antager tværtimod, at i en Mængde Tilfælde er de Husejere, som har forlangt en Husleje-forhøjelse — foruden at nogle maaske har gjort det, fordi de ubesindigt har fulgt Kaptajn Jurckmanns Annonce og Henvendelse —, Folk af den Slags, som de fleste vel kender Eksempler paa, Folk, der er Husejere paa den Maade, at de har en mindre Kapital, lad os sige en Snes Tusinde Kroner, som de har anbragt i en Ejendom for at frugtbar gøre den, men i disse vanskelige Tider sidder de nærmest paa samme Maade, som man har sagt om adskillige Landmænd, nærmest som deres egne Kreditorers Forvaltere, saa at de har den største Møje med at fremskaffe de nødvendige Renter og Afgifter og endda faa noget til overs til selv at leve for. Og man skal huske paa, at en stor Mængde af disse Husejere er stillede paa samme Maade som andre næringsdrivende Borgere og slet ikke har let ved at undlade at følge deres Trang til i den nuværende Dyrtid, der fordyrer alt andet, at følge med i samme Retning og gaa til en Forhøjelse af Huslejen. Alt det maa man huske paa, naar man taler om Husejerne, og man kan ikke uden videre betragte dem udelukkende som Folk, hvis Indtægter man roligt kan beskære, som en Art Gullaschfabrikanter.

Hvad jeg her har sagt, er foranlediget ved de Udtalelser, der er fremkommet, men det forhindrer ikke, at vi fra vor Side, som jeg fra første Færd sagde, er villige til at gaa et Skridt videre i Retning af, hvad man ved den nugældende Huslejelov er slaaet ind paa. Det er dog muligt, at der under Forhandlingerne her eller i det andet Ting kunde være andre Ting at tage Hensyn til under Overvejelserne. Naar Opsigelsesretten ifølge § 1 betinges af, at Nævnet giver sit Sam-